

УДК 81'42:32

DOI <https://doi.org/10.24195/2616-5317-2026-42.15>

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВ ПРЕЗИДЕНТІВ США

Леся К. Малімон

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Україна
e-mail: malimon@vnu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6740-0701>

Ольга І. Горохова

студентка I курсу магістратури
факультету іноземної філології
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
Луцьк, Україна
e-mail: gorohovao2525@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3145-3351>

АНОТАЦІЯ

Мета роботи. Метою дослідження є всебічний аналіз лінгвостилістичних засобів, які використовуються в офіційних промовах президентів США, зокрема в їхніх інаугураційних виступах. Стаття спрямована на виявлення та систематизацію найбільш поширених мовних і стилістичних особливостей політичного дискурсу, а також на визначення їхньої ролі у реалізації комунікативних стратегій ораторів, що дозволяє оцінити вплив промов на суспільну свідомість і формування політичної поведінки аудиторії. Окрему увагу приділено аналізу трансформацій, яких зазнають стилістичні одиниці при перекладі для україномовної аудиторії, та виявленню найбільш адекватних способів збереження їхнього прагматичного потенціалу в міжкультурній комунікації.

Методологія. Дослідження здійснене із застосуванням дискурсивного, контекстуального та концептуального аналізів, моделювання когнітивних структур і порівняльного аналізу лінгвістичних одиниць. Використано міждисциплінарний підхід, який поєднує методи лінгвістики тексту, прагмалінгвістики

та політичної психології. Основна увага приділяється аналізу стилістичних засобів (метафора, епітет, антитеза, анафора, алітерація) у промовах Ф. Рузвельта, Б. Обами, Д. Трампа та Дж. Байдена.

Наукова новизна. Новизна студії полягає у порівняльному аналізі стилістичних засобів, властивих мовленню президентів різних історичних епох, у виокремленні спільних топосів і трансформацій, що відображають еволюцію політичної риторики США. Особлива увага приділяється специфіці вербалізації традиційних американських цінностей – патріотизму, демократії та релігійності – крізь призму індивідуальних мовленнєвих стратегій сучасних лідерів. Розкрито частотність використання певних лінгвостилістичних засобів та їхню функцію у створенні емоційного та персуазивного ефектів.

Висновки. Політична риторика президентів США є складною системою, у якій стилістичні засоби виконують не лише естетичну, а й маніпулятивну та інтеграційну функції. Попри індивідуальні стилістичні особливості зберігається тенденція до використання релігійних топосів і лексем єдності. Найчастіше застосовуються метафора (23,8%), алітерація (21,2%) та епітети (20,1%), що забезпечує емоційне забарвлення та переконливість промов. Результати дослідження можуть бути корисними для перекладачів, політологів і лінгвістів, які аналізують політичний дискурс і комунікативні стратегії лідерів.

Ключові слова: політичний дискурс, інаугураційна промова, лінгвостилістичні засоби, метафора, політична комунікація, маніпуляція.

Актуальність проблеми. Дослідження політичного дискурсу в сучасній лінгвістиці набуває особливого значення через процеси глобалізації та посилення впливу мас-медіа на суспільну свідомість. Політична мова президентів США як однієї з найвпливовіших держав світу є потужним інструментом формування думок, позицій та маніпулювання суспільством. Вивчення цих промов дозволяє не лише прогнозувати політичні кроки, а й виокремлювати найбільш ефективні способи впливу на аудиторію. *Актуальність* зумовлена необхідністю опису закономірностей перекладу та відтворення лінгвостилістичних особливостей текстів цього комунікативного простору в умовах сучасних міждержавних зв'язків.

Питання політичного дискурсу та лінгвостилістики перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Теоретичні засади політичної лінгвістики

розробляли Л. П. Нагорна (Нагорна 2005), яка досліджувала діапазон можливостей політичної мови, та Т. А. ван Дейк, який надав класичне визначення політичного дискурсу як жанру, обмеженого соціальною сферою (Van Dijk 1998: 12). Проблеми перекладу політичної риторики та мовної особистості політика висвітлювали Л. Л. Славова (Славова 2010), М. О. Діденко (Діденко 2001), Є. Шейгал та Т. Ващук (Ващук 2020). Аналіз інавгураційних промов як особливого ритуального жанру здійснювали Н. В. Кондратенко (Кондратенко 2007), О. Ковальчук (Ковальчук 2021) та Ю. Яковенко. Проте, лінгвостилістичні аспекти промов президентів США у порівняльному та перекладацькому ракурсах потребують подальшого вивчення.

Мета дослідження. Метою статті є виявлення та опис найбільш поширених лінгвостилістичних особливостей англomовних політичних промов президентів США, зокрема Б. Обама, Д. Трамп, Дж. Байдена, й аналіз засобів їх відтворення в україномовних текстах.

Методи дослідження. Студія здійснена із застосуванням *дискурсивного, контекстуального та концептуального* видів лінгвістичного аналізу, а також *методу моделювання когнітивних структур і порівняльного аналізу лінгвістичних одиниць*. Використано міждисциплінарний підхід, який поєднує методи лінгвістики тексту, прагмалінгвістики та політичної психології. Основна увага приділяється аналізу стилістичних засобів (метафора, епітет, антитеза, анафора, алітерація) у промовах Ф. Рузвельта, Б. Обама, Д. Трамп та Дж. Байдена.

Виклад основного матеріалу дослідження. Політична промова — це підготовлений виступ, що має на меті переконати адресатів у правильності певного бачення дійсності задля здійснення політичної влади. Вона характеризується монологічністю, орієнтацією на масового слухача та ідеологічною функцією (Яковенко, Болотіна, Кваша 2023: 158; Садохіна-Жук, Ревенко 2023: 150). Особливе місце в цьому дискурсі посідає інавгураційна промова, яка має ритуальний характер і супроводжує вступ президента на посаду. У таких текстах виділяють три основні топоси: топос вступу

на посаду (подяка попередникам), топос доброчесного лідера та топос законослухняності (Москалюк 2024: 40). Наприклад, Дж. Байден часто використовує анафору «I thank» для підкреслення щирості своїх почуттів (Москалюк 2024: 41).

Лінгвостилістичний рівень промов насичений засобами експресії. Метафора є одним з найважливіших інструментів, який дозволяє вводити в текст поняття, віддалені від політики, для створення яскравих образів (Москалюк 2024: 43). Д. Трамп використовує метафори на зразок «trapped in poverty» («замкнені у нужденності») для критики попередньої влади та «from the face of the Earth» для висловлення рішучості у боротьбі з тероризмом (Ерліхман, Лупу 2017: 15). Б. Обама вдається до метафор «rising tides of prosperity» та «still waters of peace», що часто вимагає від перекладача застосування модуляції чи опущення для уникнення тавтології (Михайліченко 2020: 285).

Епітети надають мовленню емоційної насиченості. Дж. Байден за допомогою епітетів підкреслює непохитність підтримки України («enduring and unflinching commitment») та героїзм її народу («steel backbone») (Садохіна-Жук, Ревенко 2023: 153). У промові Д. Трампа епітети часто мають позитивну конотацію щодо американської нації («wonderful nation») або негативну щодо загроз («radical Islamic terrorism») (Ерліхман, Лупу 2017: 16).

Синтаксичний паралелізм і повтори роблять мовлення більш переконливим. У промові Б. Обама паралелізм «Homes have been lost, jobs shed, businesses shuttered» малює сумну картину економічної кризи (Михайліченко 2020: 282). Дж. Байден використовує повтор займенника *we* у поєднанні з дієсловом *will* («We will face challenges... But we will get the job done»), що сприяє згуртуванню нації та демонстрації готовності до спільних дій із народом. Цікавою особливістю риторики Дж. Байдена є використання сленгізму *folks* при зверненні до аудиторії, що слугує засобом скорочення соціальної дистанції та створення довірчих відносин. Також президенти США часто звертаються до релігійних тем, що є традиційним для американської лінгвоспільноти. Заключна фраза інаугураційних промов «May God bless

America» корелює з національним девізом «In God we trust» (Яковенко, Болотіна, Кваша 2023: 62).

У дослідженні О. В. Москалюк матеріалом аналізу стали інаугураційні промови не лише сучасних президентів США, але й політичних лідерів попередніх десятиліть, зокрема Дж. Буша, Б. Клінтона, Р. Рейгана, Дж. Картера, Дж. Форда та Р. Ніксона. Автор зазначає, що промови Дж. Буша характеризуються урочистою лексикою, яка реалізує топос вступу на посаду (наприклад, *service, honoured, humbled*), а також активним використанням алітерації й антитези (*civility, courage, compassion, and character*). У промовах Б. Клінтона виокремлюються епітети, що підкреслюють ідею глобальних можливостей (*magical technology, universal ambition*), а також синтаксичний паралелізм як засіб підсилення експресивності мовлення. На основі аналізу промов зазначених президентів О. В. Москалюк подає узагальнену статистику частотності стилістичних засобів, відповідно до якої найпоширенішими виявилися метафора (23,8%), алітерація (21,2%) та епітет (20,1%) (Москалюк 2024: 43).

При перекладі цих особливостей лінгвісти використовують різні трансформації. Метод регулярних відповідностей застосовується у більшості випадків при перекладі оцінних лексем. Проте іноді трапляються випадки звуження значення (генералізація) або логічної заміни (модуляція) для адаптації тексту до мови перекладу.

Лінгвостилістичні засоби слугують ключовим інструментом у формуванні політичного образу, оскільки вони дозволяють політику не лише доносити інформацію, а й маніпулювати свідомістю адресата, транслювати ідеологію та створювати певний емоційний настрій. Вибір мовних одиниць безпосередньо впливає на те, як електорат сприймає особистість лідера та його політичний курс.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз свідчить, що лінгвостилістичні особливості промов президентів США становлять невіддільну складову їхньої комунікативної стратегії (Москалюк 2024: 43). Найбільш уживані засоби це – метафора (23,8%), алітерація (21,2%) та епітет (20,1%). Попри індивідуальні стилі (філософічність

Ф. Рузвельта, енергійність Д. Трампа, душевність Дж. Байдена) політична риторика США зберігає тенденцію до вербалізації традиційних цінностей: патріотизму, демократії та віри в Бога. *Перспективи подальших розвідок* вбачаються у порівняльному вивченні політичної лінгвостилістики в діахронічному аспекті для виявлення трансформацій національних символів у часі.

ЛІТЕРАТУРА

- Вашук Т. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження. 2020. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1720/> (дата звернення: 23.03.2026).
- Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. Одеса, 2001. 14 с.
- Ерліхман А. М., Лупу К. В. Стилiстичнi засоби вербалiзацiї образу Дональда Трампа (на матерiалi iнавгурацiйної промови). *Науковий вісник УжНУ. Серія: Філологія*. 2017. Вип. 1 (37). С. 14–17.
- Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс: текстуалізація реальності: монографія. Одеса : Чорномор'я, 2007. 156 с.
- Ковальчук О. Лінгвориторичні аспекти політичних промов сучасних американських політиків. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 42, т. 1. С. 190–195.
- Михайліченко Х. Лінгвостилістичні особливості перекладу політичного дискурсу США (на матеріалі промов Б. Обама та Д. Трампа). *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2020. №31. С. 278–294.
- Москалюк О. В. Стилiстичнi особливостi англomовних політичних промов (на матерiалi iнавгурацiйних виступів сучасних американських президентів). *Modern Philology*. 2024. №1. С. 39–45.
- Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ : Світогляд, 2005. 315 с.
- Садохіна-Жук С., Ревенко В. Лексико-стилiстичнi особливостi англomовних політичних промов. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 65. Т. 3. С. 149–155.
- Славова Л. Л. Мовна особистість політика: когнітивно-дискурсивний аспект. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 358 с.
- Яковенко Ю. Л., Болотіна Е. В., Кваша О. П. Інавгураційні промови президентів США Ф. Рузвельта та Д. Байдена: історико-політологічний аналіз. *Регіональні студії*. 2023. № 32. С. 158–163.
- Van Dijk T. A. Critical discourse analysis. 1998. URL: <http://www.hum.uva.nl/teun/cda.htm> (дата звернення: 23.03.2026).

LINGUOSTYLISTIC FEATURES OF US PRESIDENTS' SPEECHES

Lesia K. Malimon

PhD in Philology, Associate Professor
at the Department of English Practice
Lesya Ukrainka Volyn National University,
Lutsk, Ukraine
e-mail: malimon@vnu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6740-0701>

Olha I. Horokhova

1st-year Master's student
Faculty of Foreign Philology
Lesya Ukrainka Volyn National University,
Lutsk, Ukraine
e-mail: gorohovao2525@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-3145-3351>

SUMMARY

Purpose. *The study aims to conduct a comprehensive analysis of linguostylistic tools used in official speeches of the US presidents, particularly in their inaugural addresses. The research focuses on identifying and systematizing the most common linguistic and stylistic features of political discourse and determining their role in implementing communicative strategies. This approach allows evaluating the influence of speeches on public consciousness and the formation of political behavior among audiences. Particular attention is paid to the analysis of transformations that stylistic units undergo when translated for a Ukrainian-speaking audience, and to identifying the most adequate ways to preserve their pragmatic potential in intercultural communication.*

Methodology. *The study is based on discursive, contextual, and conceptual analyses, modeling of cognitive structures, and comparative analysis of linguistic units. An interdisciplinary approach combining text linguistics, pragmalinguistics, and political psychology is applied. Special attention is paid to stylistic devices (metaphor, epithet, antithesis, anaphora, alliteration) in speeches by F. Roosevelt, B. Obama, D. Trump, and J. Biden.*

Scientific novelty. *The novelty lies in the comparative analysis of stylistic devices used by presidents from different historical periods and the identification of shared topoi and transformations*

reflecting the evolution of US political rhetoric. The study highlights how traditional American values – patriotism, democracy, and religiosity – are verbalized through individual speech strategies of modern leaders. The frequency and function of stylistic means in creating emotional and persuasive effects are also analyzed.

Conclusions. US presidential rhetoric represents a complex linguistic system where stylistic devices serve not only decorative but also manipulative and integrative functions. Despite individual stylistic differences, continuity exists in the use of religious topoi and lexemes of unity. The most frequently used devices are metaphor (23.8%), alliteration (21.2%), and epithet (20.1%), which enhance emotional coloring and persuasiveness. The results are useful for translators, political scientists, and linguists studying political discourse and leaders' communicative strategies.

Key words: political discourse, inaugural speech, linguostylistic devices, metaphor, political communication, manipulation.

REFERENCES

- Didenko M. O. (2001). Politychnyi vystup yak typ tekstu [Political speech as a type of text]: Extended abstract of PhD dissertation. Odessa [in Ukrainian].
- Erlikhman A. M., Lupu K. V. (2017). Stylistychni zasoby verbalizatsii obrazu Donalda Trampa (na materialy inavhuratsiinoi promovy) [Stylistic means of verbalizing Donald Trump's image (based on the inaugural speech)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Filolohiia* [Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Philology Series]. 1(37), pp. 14–17 [in Ukrainian].
- Kondratenko N. V. (2007). Ukrainskyi politychnyi dyskurs: tekstualizatsiia realnosti [Ukrainian political discourse: textualization of reality]. Odessa : Chornomoria [in Ukrainian].
- Kovalchuk O. (2021). Linhvorytorychni aspekty politychnykh promov suchasnykh amerykanskykh politykiv [Linguo-rhetorical aspects of political speeches of modern American politicians]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk* [Current Issues of Humanitarian Sciences]. 42(1), pp. 190–195 [in Ukrainian].
- Moskaliuk O. V. (2024). Stylistychni osoblyvosti anhlovnykh politychnykh promov (na materialy inavhuratsiinykh vystupiv suchasnykh amerykanskykh prezidentiv) [Stylistic features of English-language political speeches (based on inaugural speeches of modern US presidents)]. *Modern Philology*. (1), pp. 39–45 [in Ukrainian].
- Mykhailichenko Kh. (2020). Linhvostylistychni osoblyvosti perekladu politychnoho dyskursu SSHa (na materialy promov B. Obamy ta D. Trampa) [Linguo-stylistic features of translating US political discourse (based on speeches by B. Obama and D. Trump)]. *Naukovyi visnyk PNPu im. K. D. Ushynskogo* [Scientific Research Issues of South Ukrainian National Pedagogical University Named After K. D. Ushynsky]. (31), pp. 278–294 [in Ukrainian].
- Nahorna L. P. (2005). Politychna mova i movna polityka: diapazon mozhlyvosti politychnoi linhvistyky [Political language and language policy: the range of possibilities of political linguistics]. Kyiv : Svitogliad [in Ukrainian].

Sadokhina-Zhuk S., Revenko V. (2023). Leksyko-stylistychni osoblyvosti anhlo-movnykh politychnykh promov [Lexico-stylistic features of English political speeches]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk [Current Issues of Humanitarian Sciences]*. 65(3), pp. 149–155 [in Ukrainian].

Slavova L. L. (2010). Movna osobystist polityka: kohnityvno-dyskursyvnyi aspekt [Linguistic personality of a politician: cognitive-discursive aspect]. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].

Van Dijk T. A. (1998). Critical discourse analysis. Retrieved March 23, 2026. URL: <http://www.hum.uva.nl/teun/cda.htm>

Vashchuk T. (2020). Politychnyi dyskurs yak ob'ekt linhvistychnoho doslidzhennia [Political discourse as an object of linguistic research]. Retrieved March 23, 2026. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1720/> [in Ukrainian].

Yakovenko Yu. L., Bolotina E. V., Kvasha O. P. (2023). Inavhuratsiini promovy prezidentiv SShA F. Ruzvelta ta D. Baidena: istoryko-politolohichniy analiz [Inaugural speeches of US Presidents F. Roosevelt and J. Biden: historical and political analysis]. *Rehionalni studii [Regional Studies]*. (32), pp. 158–163 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 15.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0